

INFORMATIENOTITIE

AAN	De leden van de Gemeenteraad
VAN	College van Burgemeester en Wethouders
ONDERWERP	Verloop jaarwisseling 2024/2025
DATUM	14 januari 2025
BIJLAGE	Bijlage 1: Persbericht jaarwisseling GZDGCB1773441/1797742 Bijlage 2: Overzicht schade jaarwisseling GZDGCB1773441/1810999 Bijlage 3: Verantwoording noodbevel GZDGCB1773441/1798829
REGISTRATIENUMMER	GZDGCB1773441/1797494

Inleiding

De jaarwisseling is traditioneel een belangrijk moment dat zowel feestelijk als verbindend is. Het is het grootste evenement van het jaar met veel mensen die op de been zijn. Tijdens en in aanloop naar de jaarwisseling wordt ook veel vuurwerk afgestoken met de bijbehorende overlast en risico's. Eerdere ervaringen in Culemborg en andere gemeenten binnen de regio De Waarden hebben laten zien dat incidenten tijdens de jaarwisseling een grote impact kunnen hebben op inwoners, hulpverleners en de leefomgeving. Helaas is Culemborg, net als andere gemeenten in de regio en Nederland, hierop geen uitzondering. Daarmee brengt de jaarwisseling grotere risico's met zich mee op het gebied van openbare orde en veiligheid en vraagt een intensieve voorbereiding en samenwerking met ketenpartners.

In aanloop naar de jaarwisseling 2024-2025 heeft de gemeente Culemborg, samen met haar partners zoals de politie, brandweer, boa's en welzijnsorganisaties, nóg meer voorbereidingen getroffen dan in voorgaande jaren. Deze extra inzet, gericht op preventie, samenwerking en zorgvuldige afstemming, werpt op plekken zijn vruchten maar trekt ook een grote wissel op de capaciteit van alle betrokken partijen.

Hoewel de meeste inwoners van Culemborg de afgelopen jaarwisseling in een sfeer van gezelligheid en saamhorigheid hebben beleefd, werden deze positieve momenten op sommige plekken overschaduwd door ernstige incidenten en overlast. Met name in de wijk Terweijde was de situatie onrustig, met autobranden en geweld tegen hulpverleners. Dit leidde tot een noodzakelijke inzet van de Mobiele Eenheid (ME) om de openbare orde te herstellen.

Met deze informatienotitie brengt het college de gemeenteraad op de hoogte van het verloop van de jaarwisseling 2024-2025, inclusief de voorbereidingen, de gebeurtenissen en de belangrijkste aandachtspunten. Daarnaast worden de lessen en aanbevelingen voor toekomstige jaarwisselingen besproken om Culemborg zo veilig en feestelijk mogelijk te houden.

Doelstelling

De gemeente Culemborg streeft ernaar om de jaarwisseling op een integrale wijze, in nauwe samenwerking met haar partners, zo ordelijk mogelijk te laten verlopen. Hierbij ligt de focus op het beperken van schade aan zowel gemeentelijke als particuliere eigendommen en het zoveel mogelijk voorkomen van overlast in de wijken. De aanpak richt zich primair op preventie. Indien nodig wordt er op gepaste wijze repressief opgetreden.

Voorbereiding jaarwisseling 2024-2025

Organisatorische aspecten

Vanaf de zomervakantie zijn frequente overleggen gestart om de jaarwisseling zorgvuldig voor te bereiden. Een werkgroep 'Jaarwisseling' is samengesteld met vertegenwoordigers vanuit de gemeente en diverse externe partners. Het Jeugd Interventieteam Culemborg (JIC) had hier ook een actieve rol in, waarbij hun expertise met betrekking tot jeugd gericht werd ingezet. De werkgroep werkte intensief aan de voorbereidingen en stemde regelmatig af om tot een gezamenlijke en doordachte aanpak te komen.

Er is een integraal draaiboek jaarwisseling 2024-2025 opgesteld waarbij de handhavingsstrategie een belangrijk onderdeel was. Maar ook andere beleidsmatige en operationele aspecten kwamen hierin aan bod. Bij de totstandkoming hiervan zijn zowel diverse interne disciplines van de gemeente als de externe partners (o.a. politie, welzijnsorganisaties, brandweer) betrokken. Er heeft afstemming plaatsgevonden tussen het team Veiligheid en de diverse ketenpartners, draaiboeken zijn integraal gedeeld en er zijn escalatiescenario's opgesteld en met elkaar doorlopen.

Er zijn meerdere multidisciplinaire overleggen geweest met functionarissen van diverse hulpdiensten (zoals de politie, brandweer, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en de gemeente) die tijdens de jaarwisseling zelf actief waren. Deze functionarissen maakten deel uit van de (lokale) crisisorganisatie, die werd ingezet bij een ramp of crisis, waarbij de coördinatie plaatsvond volgens de Gecoördineerde Regionale IncidentbestrijdingsProcedure (GRIP-structuur). De gemeente Culemborg werd hierbij vertegenwoordigd door de dienstdoende Officieren van Dienst Bevolkingszorg en een afvaardiging van het team Veiligheid.

Monitoring, toezicht en handhaving

Gedurende een groot deel van het jaar is de aanpak voor de jaarwisseling binnen het Jeugd Interventieteam Culemborg continu gemonitord. Informatie over de situatie op straat werd vanuit jeugdagent, jeugdboa's en jongerenwerkers werd met elkaar gedeeld. In dit wekelijkse overleg zijn specifieke casuïstiek (individuele jongeren of groepen) of locaties besproken en geanalyseerd. Daarbij werd onder andere gekeken of er jongeren waren waarvoor een extra aanpak nodig was vanwege vuurwerkoverlast en wat dit betekende voor onze toezicht- en handhavingsstrategie.

In de periode voorafgaand aan en tijdens de jaarwisseling is er extra capaciteit ingezet door de gemeente Culemborg (o.a. team Veiligheid en de buitendienst), politie, AVRI-boa's en jeugdboa's. Deze inzet was gericht en informatiegestuurd, met als doel vuurwerkoverlast te verminderen en preventief toezicht te houden op straat. De inzet werd bovendien afgestemd op basis van data en meldingen, waarbij specifieke aandacht werd gegeven aan hotspots. Dit gebeurde door middel van multidisciplinaire afstemming en gerichte briefings vooraf. Boa's werden vervolgens dagelijks geïnformeerd via een briefingstool en gingen met actuele informatie zowel in uniform als in burger op pad.

Diverse aanvullende lijnen ingezet om de sfeer en mate van onrust in de wijk(en) te monitoren. Jongerenwerkers werden ingezet om met jongeren in gesprek te gaan en de situatie in de wijk te peilen. Medewerkers van Team Veiligheid gingen samen met partners de wijk in, met name in de wijk Terweijde rondom de hotspotlocatie, om buurtbewoners te spreken en hun gevoel in de aanloop naar de jaarwisseling te inventariseren. Buurtbewoners gaven aan bang te zijn voor een herhaling van vorig jaar, maar durfden burens niet aan te spreken uit angst voor represailles. De wijkmanager was continu aanwezig in de wijk(en) om te peilen of er sprake was van onrust.

Preventieve maatregelen

Om de jaarwisseling zo veilig en ordelijk mogelijk te laten verlopen is een veelvoud aan preventieve maatregelen genomen. Voorbeelden hiervan zijn:

- De Van Hogendorpstraat / Middelcoopstraat is in het verleden al vaker aangeduid als hotspotlocatie. Daarom is er dit jaar ook weer specifiek en ook extra inzet geweest op deze locatie. Enkele van de genomen maatregelen zijn:
 - Een rondgang door de buurt in oktober 2024: in samenwerking met politie en ElkWelzijn werd een rondgang door de buurt uitgevoerd, waarbij 130 brieven huis-aan-huis werden uitgedeeld. Deze brieven nodigden buurtbewoners uit voor een bijeenkomst om mee te denken over een veilige jaarwisseling. Bij het uitdelen van de brieven zijn ook vele gesprekken aan de voordeur gevoerd met buurtbewoners.
 - Waarschuwingsgesprekken door de politie: de politie voerde stevige waarschuwingsgesprekken met een aantal bekende overlastgevers van voorgaande jaarwisselingen.
 - Informatiebijeenkomst op 11 november 2024: Een bijeenkomst werd georganiseerd, waarbij enkele buurtbewoners aanwezig waren om mee te denken over de jaarwisseling.
 - Wederom een rondgang op 16 december 2024: Op deze datum werd opnieuw een rondgang door de buurt gehouden, waarbij bij meerdere woningen werd aangebeld om met buurtbewoners in gesprek te gaan. Wederom werden 130 brieven uitgedeeld met de oproep om mee te denken.
- Op de twee middelbare scholen in Culemborg zijn kluisjescontroles uitgevoerd door de politie, hierbij zijn geen noemenswaardige zaken aangetroffen. Het doel van deze controle was om een signaal af te geven aan de jeugd dat het opslaan c.q. bewaren van vuurwerk gevaarlijk en verboden is.
- Op alle basisscholen in Culemborg zijn vuurwerk veiligheidspakketjes uitgedeeld, meestal vergezeld van een korte voorlichting voor de groepen 7 en 8. Dit draagt niet alleen bij aan bewustwording over risico's, maar ook aan duurzame verbinding.
- Er is een online M-campagne (Meld Misdaad Anoniem) gevoerd waarin inwoners werden aangespoord om de opslag van (illegaal) vuurwerk te melden. Deze campagne werd ingezet vanwege het gebruik van zwaar vuurwerk, met de oproep om vermoedens van opslag te melden, zodat er samen gericht opgetreden kan worden. Uit evaluatie is gebleken dat de campagne online veelvuldig is aangeklikt en bekeken. De conclusie is dan ook dat de campagne nagenoeg dekkend is geweest kijkend naar het inwoneraantal (inwoners / bezoekers).
- Het vuurwerkverkooppunt binnen de gemeente Culemborg is, nadat hij vergund was, gecontroleerd en veilig bevonden door de ODR en de brandweer.
- Er zijn op het bedrijventerrein door de ODR extra controles uitgevoerd met het accent op de opslag van vuurwerk. Hiermee wil de gemeente een stevige vuist maken tegen de opslag van (illegaal) vuurwerk. Tijdens deze controles is geen vuurwerk aangetroffen.
- In aanloop naar de jaarwisseling 2024-2025 zijn risico objecten, zoals bouwprojecten, in kaart gebracht door de gemeente en Kleurrijk Wonen. Hier zijn maatregelen genomen om de eventuele risico's te beperken en schades te voorkomen, zoals telefoonnummers verzamelen van projectmanagers bouwprojecten, rondgang voor het inventariseren van losliggende pallets, bouwhekken, stenen en vuil bij lopende projecten en dit weghalen en vastzetten.
- In de weken voorafgaand aan de jaarwisseling heeft de buitendienst van de gemeente Culemborg verschillende fysieke maatregelen getroffen. Zo werden brieven met maatregelen verspreid onder scholen, afvalbakken afgesloten, zwerfafval in de wijken opgeruimd en zonwering bij scholen in de glazenwassersstand gezet. Daarnaast werden brievenbussen bij bepaalde organisaties dichtgeschroefd, de calamiteitenkar klaargemaakt, parkeerautomaten afgesloten en karren gereedgemaakt voor wegafzettingen.
- Er is door de gemeente Culemborg lokaal gecommuniceerd over onder andere het inleveren van kerstbomen, inleveren van vuurwerk en gratis parkeren in verband met het afsluiten van parkeerautomaten.

Jongerenactiviteiten

Zoals eerder vermeld zijn vanuit het JIC diverse preventieve maatregelen ingezet om de jaarwisseling en de aanloop daar naartoe zo veilig mogelijk te laten verlopen. Zo is het jongerenwerk van ElkWelzijn tijdens de kerstvakantie en de jaarwisseling weer extra aanwezig geweest om jongeren in de wijken te benaderen en met ze in gesprek te gaan. De

jongerenruimte bij ElkWelzijn was tijdens oudjaar geopend tot 21.30 uur. Tijdens de kerstvakantie zijn er zowel fysieke en online activiteiten aangeboden. Hiervoor is een flyer ontworpen en deze is voorafgaand aan de jaarwisseling verspreid. Daarnaast zijn de jongerenmedewerkers van Soccer Stars wederom ingezet in de avonden voor een voetbaltoernooi en tijdens de nacht om aanwezig te zijn in de wijken. Er zijn vele jongeren afgekomen op de verschillende activiteiten. Naast dat dit een leuke activiteit voor onze jongeren is, zorgde dit tevens voor een goede informatiepositie in de wijk en in aanloop naar de jaarwisseling. Soccer Stars is ook in de nacht op straat geweest om sfeer te bepalen en om jongeren aan te spreken op hun gedrag.

Communicatie

In aanloop naar de jaarwisseling is in het gemeentelijke communicatieplan beschreven hoe de communicatie over veiligheid en vuurwerkoverlast zal plaatsvinden. Informatie over de jaarwisseling werd gedeeld via verschillende kanalen, waaronder de gemeentelijke website, social media, de lokale krant en de buurt WhatsApp-groepen. De beheerders van deze WhatsApp-groepen werden ingezet om de informatie verder te verspreiden naar de leden. Dit jaar is daarnaast een lokale campagne gelanceerd, waarbij bekende Culemborgse hulpverleners en andere professionals een oproep deden voor een veilige en feestelijke jaarwisseling. Daarnaast heeft de burgemeester ook een boodschap verspreid waarin hij oproept om het veilig en feestelijk te houden tijdens de jaarwisseling. Ook is voorafgaand aan de jaarwisseling gecommuniceerd over twee aanhoudingen en de bestuurlijke maatregelen die zijn getroffen in verband met het bezit en de handel in explosieven.

Vuurwerkvrije zones

In de APV van de gemeente Culemborg is bepaald dat er ter voorkoming van gevaar, schade of overlast in sommige gebieden geen consumentenvuurwerk afgestoken mocht worden. Voorafgaand aan de jaarwisseling 2023/2024 is het aanwijzingsbesluit vuurwerkvrije zones geactualiseerd. In de gemeente Culemborg betroffen de vuurwerkvrije zones de verzorgingstehuizen, de kinderboerderij, de Plantage, Belle Vie Geboortezorg en Welzijn, Bon Vie, Hobbyboerderij De Overkant, woningen met rieten daken, de CNO aan de Bellweg 2, begraaf- en herdenkingsplaatsen en tankstations. De gemeente heeft geen directe meldingen van vuurwerkoverlast gehad in deze vuurwerkvrije zones. Echter blijkt uit analyse dat er wel degelijk schade door vuurwerk in deze zones is toegebracht, waardoor geconcludeerd kan worden dat hier vuurwerk is afgestoken.

Bestuursrechtelijke maatregelen

In de aanloop naar de jaarwisseling 2024-2025 zijn de benodigde documenten met betrekking tot bestuursrechtelijke maatregelen geactualiseerd, juridisch beoordeeld en afgestemd met de betrokken ketenpartners die tijdens de jaarwisseling operationeel werden ingezet. Het betreft hier maatregelen zoals gebiedsontzeggingen en -verboden, noodverordeningen en -bevelen, en bestuursdwang. Het is van cruciaal belang om deze maatregelen up-to-date te hebben, zodat bij eventuele escalaties of verstoringen snel en effectief kon worden ingegrepen. Deze proactieve aanpak zorgt ervoor dat, indien zich situaties van ordeverstoring voor zouden doen, er direct geschakeld kon worden, zowel in de voorbereiding als tijdens de jaarwisseling.

Verloop van de jaarwisseling 2024/2025 en de periode daarvoor

In de weken voorafgaand aan de jaarwisseling waren er nagenoeg geen verstoringen van de openbare orde en veiligheid. Er werd wel overlast van vuurwerk ervaren.

Aanhoudingen en lasten onder dwangsom

In de weken voor de jaarwisseling zijn twee verdachten aangehouden vanwege zwaar verboden vuurwerk, waarvan één handelde en de ander explosieven bezat. De gemeente heeft hierop aan beiden een last onder dwangsom van € 20.000 opgelegd. Het bezit en de handel in zwaar vuurwerk brengt ernstige veiligheidsrisico's met zich mee en wordt daarom krachtig bestreden door politie, gemeente en OM. Met deze gezamenlijke aanpak blijven we ons inzetten voor een veilige en leefbare omgeving.

Chopinplein

In het weekend voorafgaand aan de jaarwisseling was er sprake van behoorlijke overlast op en rondom het Chopinplein. Een grote groep jongeren veroorzaakte overlast en vernielingen, onder meer met zwaar vuurwerk. Deze situatie is met de JIC-partners besproken en geanalyseerd. Op basis van deze aanpak en camerabeelden konden de dag erna 14 jongeren worden geïdentificeerd. Er zijn vervolgens bij de 14 gezinnen bezoeken gebracht door de wijkagent of jeugdboa waarbij een gesprek is gevoerd met en een waarschuwingsbrief is overhandigd aan desbetreffende jongere en aan de betrokken ouders. Hiermee werden de jongeren uit de anonimiteit gehaald en op hun gedrag aan gesproken en ouders in positie gebracht. Eén jongere heeft zich niet aan de waarschuwing gehouden en is opnieuw geïdentificeerd. De burgemeester heeft betrokkene vervolgens een gebiedsverbod voor het Chopinplein en omgeving voor 24 uur opgelegd. Hierna is er geen verstoring van de openbare orde of veiligheid op het Chopinplein aan de orde geweest.

Autobranden

Gedurende de jaarwisseling vonden er in de stad acht autobranden plaats. Deze lijken, op basis van informatie die op dit moment bekend is bij de politie, willekeurig te zijn aangestoken zonder dat hierbij sprake is van een conflict. De politie of gemeente heeft contact gehad met de gedupeerden. Na het doen van aangifte kunnen de eigenaren en tevens slachtoffers aangeven of ze behoefte hebben aan slachtofferhulp.

Van Hogendorpstraat/Middelcoopstraat

Tijdens de jaarwisseling verzamelde zich rond middernacht een grote groep van 60-70 personen op de kruising Van Hogendorpstraat en Middelcoopstraat. Deze bijeenkomst onttaardde al snel in wanordelijkheden en verstoringen van de openbare orde. Er werd zwaar illegaal vuurwerk afgestoken en voertuigen en goederen werden in brand gestoken. Toen politie en brandweer ter plaatse kwamen, werden zij met zwaar vuurwerk bekogeld waardoor het veilig blussen van het voertuig onmogelijk werd. De burgemeester heeft vervolgens om 1.17 uur een noodbevel uitgevaardigd. Bijgevoegd in bijlage 3 ontvangt u een afschrift van het door de burgemeester uitgevaardigde noodbevel en bijbehorende bijlage/kaart. Conform de aan de voorkant besproken handelingswijze, trokken hulpdiensten zich terug en werd de ME opgeroepen om de openbare orde te herstellen. Toen de ME in actie kwam, werd ook zij belaagd met zwaar vuurwerk. Conform aan de voorkant besproken handelingswijze, trok de ME zich in eerste instantie terug om vervolgens traangas in te zetten. Dit resulteerde in het herstellen van de rust. De afgesproken strategie en tactiek aan de voorkant hield in dat de openbare orde hersteld moet worden waarbij de veiligheid van de hulpdiensten voorop staat. Er zijn dan ook – gelukkig – geen gewonden gevallen.

De aanwezige personen waren duidelijk uit op een confrontatie. De geschatte leeftijd van de relschoppers lag tussen de 15 en 18 jaar. Ze waren gemaskerd, waardoor herkenning niet lukte, ook niet aan de hand van camerabeelden (zie het kopje *Cameratoezicht*). Het is daarmee niet met zekerheid vast te stellen dat de relschoppers uit Culemborg kwamen, maar gezien hun jonge leeftijd is het aannemelijk dat zij afkomstig waren uit Culemborg of via familiebanden aanwezig waren bij dit incident. De politie doet op dit moment nog volop onderzoek naar deze incidenten.

Evaluatie

Evaluatie met werkgroep jaarwisseling

Vanuit de samenwerkende partijen is geconcludeerd dat de voorbereidingen van de jaarwisseling en de inzet tijdens de jaarwisseling intensief was. De partijen zijn erg tevreden over de onderlinge samenwerking zowel in de voorbereiding als tijdens de jaarwisseling zelf. En betreuren het dat het op één plek zeer onrustig is geweest. De samenwerkende partijen zijn er van overtuigd dat de intensieve inzet van de politie, onze boa's, jeugdboa's, jongerenwerk en andere partners in de wijken een essentiële rol heeft gespeeld in het voorkomen van incidenten. Door de hulpdiensten wordt wel aangegeven dat het vuurwerk nog nooit zo zwaar is geweest. De medewerkers van de politie, mobiele eenheid en de brandweer hebben zwaar illegaal vuurwerk naar hun hoofd gegooid gekregen en er is op meerdere momenten op verschillende manieren geprobeerd ze te belemmeren tijdens de uitvoering van hun taak.

Tevens waren er veel problemen met het C-2000 systeem, waardoor hulpdiensten genoodzaakt waren om telefonisch contact met elkaar te onderhouden.

Informatie uit evaluatie met politie

Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de jaarwisseling op de meeste plekken in Culemborg vanuit net perspectief van openbare orde en veiligheid beheersbaar zijn verlopen maar dat er op enkele plaatsen heftige incidenten zijn geweest tijdens de jaarwisseling in de gemeente Culemborg. De politiemedewerkers hebben hun werkzaamheden daarmee niet overal kunnen uitvoeren. In de wijk Terweijde is gebruik gemaakt van een 'treintje' (combinatie van gezamenlijk optreden van politie/mobiele eenheid, brandweer, buitendienst) om de brandweer en gemeente te ondersteunen bij het blussen en ruimen van 'vreugdevuren' en een veilige werksituatie te creëren.

De taakverdeling, samenwerking en korte lijnen tussen politie, brandweer en buitendienst tijdens de jaarwisseling werd als prettig ervaren. Een portoverbinding tussen brandweer en politie was effectief. Het directe contact met de piketleider was erg nuttig. De inzet met het 'treintje' was geslaagd, dit moet de komende jaren worden gecontinueerd en zorgt voor de benodigde veiligheid. Dit is belangrijk doordat het vuurwerk steeds zwaarder wordt.

Informatie uit evaluatie met brandweer

De brandweer is druk geweest met het blussen van meerdere afval- en autobranden en heeft 14 meldingen gehad. De brandweer heeft, in het bijzijn van de politie, meldingen gereden. Dit met het oog op de veiligheid van het brandweerpersoneel.

Cameratoezicht

Tijdens de jaarwisseling zijn de openbare orde-camera's actief gemonitord, en vooraf zijn hotspots aangewezen die extra aandacht kregen van de toezichthouders. Hoewel er camerabeelden beschikbaar zijn van het incident op de Van Hogendorpstraat/Middelcoopstraat, is de kwaliteit van deze beelden onvoldoende voor herkenning. Bovendien staat de camera iets verderop in de straat, en waren de relschoppers volledig gemaskerd, wat identificatie verder bemoeilijkt. In de eerste helft van 2025 wordt het cameratoezicht in de gemeente Culemborg geëvalueerd. Daarbij wordt beoordeeld of het nodig is om camera's te verplaatsen, bij te plaatsen of te verwijderen.

Vuurwerkoverlast

In 2024 zijn binnen de gemeente Culemborg 192 meldingen van vuurwerkoverlast ontvangen, tegenover 36 meldingen in 2023. Dit betekent een toename van 156 meldingen. Bij de politie kwamen tussen 1 september 2024 en 3 januari 2025 72 meldingen binnen, terwijl dat in dezelfde periode een jaar eerder 91 meldingen waren. Dit betekent dat er tijdens de afgelopen jaarwisseling ongeveer 19 meldingen minder bij de politie zijn geregistreerd.

Opvallend is dat de meeste meldingen over heel 2024 afkomstig waren uit de wijk Parijsch. Het totaalbeeld van vuurwerkoverlast blijft echter lastig vast te stellen omdat meldingen versnipperd binnenkomen bij zowel de gemeente als de politie. Het is daarbij niet altijd duidelijk of meldingen dubbel zijn gedaan of los van elkaar staan.

De stijging van meldingen bij de gemeente is waarschijnlijk voor een deel te verklaren doordat wijkmanagers actief de wijken zijn ingegaan om inwoners aan te moedigen overlast te melden. Hier is massaal gehoor aan gegeven. Hoewel het lokaliseren en aanpakken van vuurwerkoverlast moeilijk blijft, bieden meldingen waardevolle informatie waarmee capaciteit gericht kan worden ingezet. Via de meldlijn wordt deze informatie verzameld, waarna de coördinator handhaving op basis hiervan de boa's aanstuurt en hotspotlocaties bepaalt. Boa's worden via een briefingstool en gedurende de dag geïnformeerd en aangestuurd.

Schade gemeente eigendommen

De eerste raming van de schade aan gemeentelijke eigendommen tijdens de jaarwisseling 2024-2025 bedraagt ongeveer €12.600. Dit omvat vooral beschadigingen aan afvalbakken en verkeersborden. Een gedetailleerd schadeoverzicht is opgenomen in bijlage 2. In vergelijking met de jaarwisseling van 2023-2024, waarbij de schade aan

afvalbakken en verkeersborden € 15.000 bedroeg, is de schade dit jaar lager: een verschil van € 2.400. De schade aan speeltoestellen, wegdek en bestrating wordt nog geïnventariseerd.

De gemeente Culemborg kan schade verhalen op daders wanneer deze herleidbaar is naar specifieke veroorzakers, bijvoorbeeld via een heterdaad of aanhouding. In dat geval beoordeelt de rechter het verzoek tot schadevergoeding. Tijdens de afgelopen jaarwisseling 2024/2025 zijn er echter geen heterdaad situaties of aanhoudingen geweest met betrekking tot vandalisme, waardoor schadeverhaal op dit moment niet mogelijk is. Als politieonderzoek wel tot daders leidt, zal dit alsnog in gang worden gezet.

Conclusies en aanbevelingen

Aan de voorkant is door diverse partners veel tijd geïnvesteerd in de voorbereiding van de jaarwisseling 2024-2025. Voor de meeste inwoners van Culemborg verliep de jaarwisseling feestelijk en zonder problemen. Toch blijven de incidenten en het gebruik van zwaar vuurwerk zorgwekkend. Hulpdiensten hebben aangegeven dat het vuurwerk dit jaar wederom als zeer zwaar werd ervaren met gevaarlijke situaties als gevolg. Het gooien van vuurwerk naar hulpdiensten is onacceptabel en vormt een groeiend probleem. Dit zal nadrukkelijk worden meegenomen in de voorbereidingen voor de volgende jaarwisseling. De landelijke ontwikkelingen op het gebied van vuurwerk worden nauwlettend gevolgd.

De preventieve maatregelen werden als effectief en waardevol beoordeeld. Wij zijn ervan overtuigd dat we daarmee incidenten hebben voorkomen. Ook werd de samenwerking tussen de betrokken partners als zeer positief ervaren. Deze aanpak zal worden voortgezet en waar mogelijk worden verbeterd. Daarnaast worden succesvolle werkwijzen uit omliggende gemeenten en landelijke best practices onderzocht voor integratie in onze aanpak.

De Middelcoopstraat en de kruising Van Hogendorpstraat vergden tijdens de jaarwisseling veel aandacht van hulpdiensten en gemeente vanwege de negatieve aanzuigende werking. Voor de jaarwisseling 2025-2026 wordt de aanpak rondom deze locatie versterkt, wat extra inzet en capaciteit vereist. Hetzelfde geldt voor de locatie Chopinplein in de aanloop naar de jaarwisseling, waar het ook onrustig was.

De buitendienst heeft in samenwerking met ketenpartners snel gehandeld om de stad schoon te maken. Dit werd als zeer positief ervaren. Om echter de eigen verantwoordelijkheid van inwoners te stimuleren, werden schades zoals uitgebrande voertuigen en vernielingen op de hotspotlocatie Van Hogendorpstraat/Middelcoopstraat later opgeruimd.

Vervolgacties na de jaarwisseling 2024-2025 en vooruitblik op 2025-2026

Op basis van de evaluatie van de afgelopen jaarwisseling worden de bestaande maatregelen (nog) verder aangescherpt en waar nodig aangevuld. De ervaringen van dit jaar, waaronder de incidenten op enkele hotspots, onderstrepen het belang van gerichte inzet op deze locaties. Dit sluit aan bij de aanpak zoals die ook voor de afgelopen jaarwisseling is gehanteerd. De eerder voorbereide acties blijven onverminderd van kracht en worden waar nodig aangepast aan de recente ontwikkelingen. Voor enkele aanvullende maatregelen en specifieke aandachtspunten, zoals de intensivering op hotspotlocaties, zou extra budget nodig zijn. Hierover dient in de komende Kadernota een afweging worden gemaakt.

Korte termijn:

Direct na de jaarwisseling zijn verschillende acties in gang gezet of reeds uitgevoerd:

1. De evaluatie met ketenpartners vond direct begin januari plaats. Dit stelde ons in staat om kort na de jaarwisseling informatie op te halen om dit mee te nemen in de voorbereidingen op de jaarwisseling 2025-2026, maar ook acties te bepalen voor de korte termijn, zoals gesprekken met bewoners en het verzamelen van aanvullende informatie.
2. Er is een persbericht uitgebracht met een toelichting op het verloop van de jaarwisseling. Dit persbericht is als bijlage toegevoegd aan deze informatienotitie.

3. Het politieonderzoek naar de incidenten rondom de Van Hogendorpstraat/Middelcoopstraat en autobranden elders in de stad wordt voortgezet, met prioriteit voor het opsporen en aanhouden van verdachten. Via diverse kanalen is gecommuniceerd om de daders van de incidenten op te sporen.
4. Er zijn begin januari opnieuw direct bewonersbrieven verspreid in omgeving Van Hogendorpstraat-Middelcoopstraat, waarin buurtbewoners zijn geïnformeerd over de incidenten en opgeroepen om informatie te delen via de politie of Meld Misdaad Anoniem. Hiermee benadrukken we het belang van samenwerking met de buurt om de veiligheid te verbeteren.
5. Gemeente, politie, boa's, ElkWelzijn, team Veiligheid en de wijkmanager hebben ook in de tweede week van januari direct gezamenlijk opnieuw een rondgang in de wijk uitgevoerd om in gesprek te gaan met buurtbewoners. Dit diende zowel om de sfeer te peilen als om in samenwerking met bewoners onze informatiepositie te versterken.
6. Binnen het Jeugd Interventie Team (JIC) worden casussen besproken en worden betrokken personen zorgvuldig gemonitord. De jaarwisseling is daarnaast een vast agendapunt in de wijkteamoverleggen. Informatie rondom de jaarwisseling wordt centraal verzameld bij de projectleider jaarwisseling.

Langere termijn

1. Een cruciaal onderdeel van onze aanpak is het versterken van de verbinding en het actief betrekken van inwoners bij het verbeteren van de veiligheid op hotspotlocaties. We roepen bewoners op om mee te denken en zelf initiatieven te ontwikkelen voor deze locaties. Als gemeente faciliteren en ondersteunen we dit proces waar mogelijk. Hoewel deze aanpak ook is ingezet in de voorbereiding op de afgelopen jaarwisseling, heeft dit tot nu toe nog geen concrete resultaten opgeleverd. Toch blijven we, samen met onze ketenpartners, onverminderd investeren in deze verbinding. Ervaringen uit andere gemeenten, ook binnen onze regio, laten zien dat een procesmatige en lange termijn aanpak in samenwerking met inwoners positieve effecten kan hebben. Hierbij onderzoeken we zorgvuldig vanuit welke organisaties dit contact het best kan worden onderhouden, zodat er optimale aansluiting en een betere verbinding ontstaat.
2. In samenwerking met partners onderzoeken hoe de groei van groepen op hotspotlocaties in de toekomst kan worden beperkt en extra aanwas kan worden voorkomen.
3. Samen met ketenpartners en inwoners verkennen hoe bestaande groepen op hotspotlocaties beter beheerst kunnen worden.
4. Uitbreiding van het Soccer Stars-project, met een specifieke rol voor 'buurtvaders' op hotspotlocaties.
5. Organisatie van extra toezicht op hotspotlocaties, ook in de dagen voorafgaand aan de jaarwisseling, om escalaties te voorkomen.
6. Onderzoek naar de inzet van drones als hulpmiddel voor toezicht.
7. Evaluatie van het cameratoezicht in de eerste helft van 2025, gericht op het verplaatsen, bijplaatsen of verwijderen van camera's en specifieke maatregelen voor hotspotlocaties.
8. We starten tijdig, al vóór de zomervakantie, met de voorbereidingen voor de jaarwisseling 2025-2026. De aanpak op specifieke hotspots wordt geïntegreerd in een doorlopende cyclus, zodat er gedurende het hele jaar aandacht voor blijft.
9. In overleg met de partners gaan we aan de slag met aanvullende maatregelen in de vorm van een plan van aanpak. Hierin wordt ook meegenomen of vreugdevuren gereguleerd kunnen worden.

Tot slot

Het college wil indien gewenst ook graag het gesprek voeren met de raad over de jaarwisseling. In overleg met de agendacommissie zal dit worden geagendeerd. Wij blijven ons inzetten voor een veilige, toekomstbestendige en feestelijke jaarwisseling in Culemborg. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.